

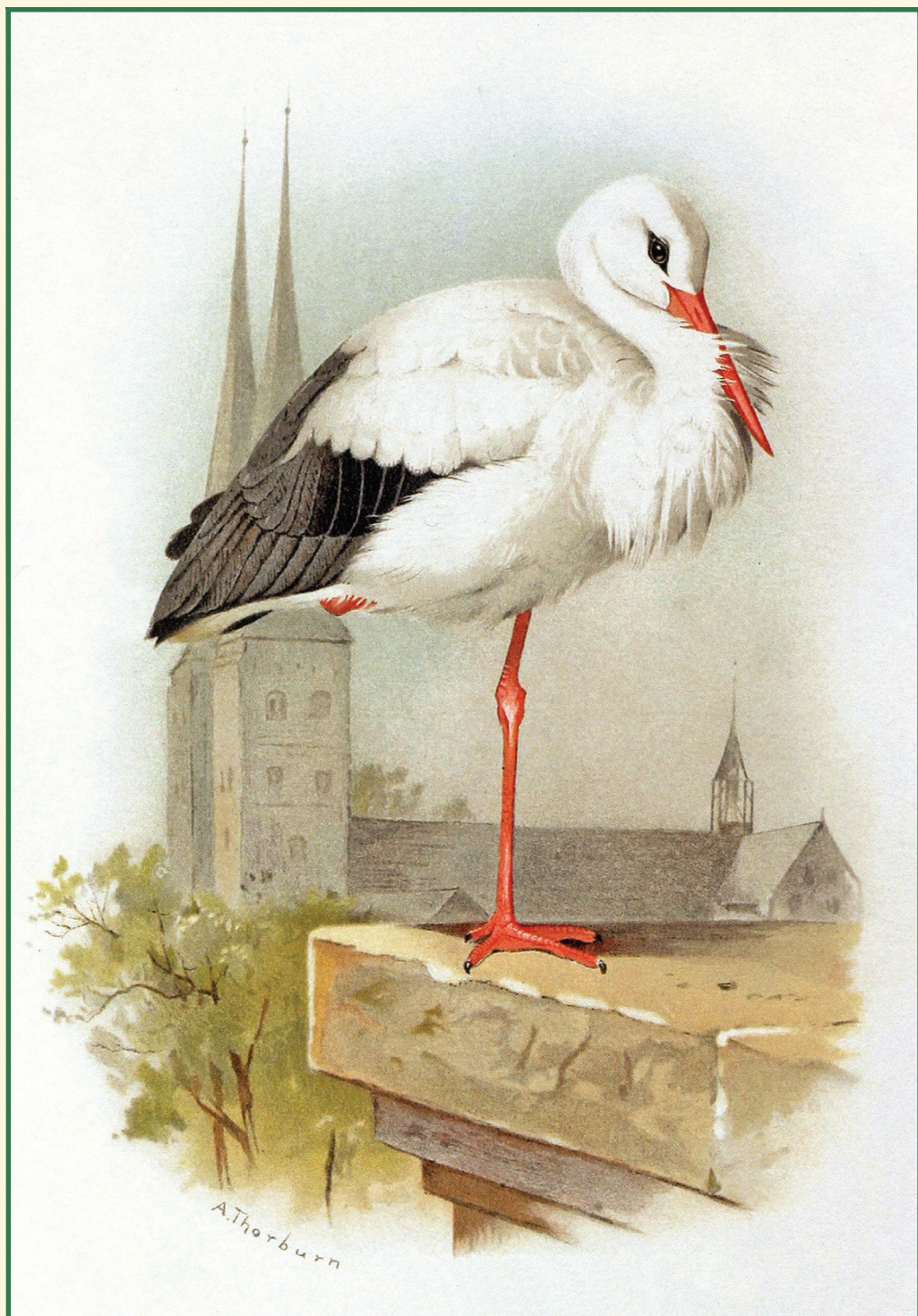
Fehér gólya *Ciconia ciconia*

Legnépszerűbb madaraink egyike. Faluképünk nem lenne teljes a fészkében álló, hátravetett fejjel kelepelő, vagy a nyújtott nyakkal, kifeszített szárnyakon vitorlázó gólyamadár nélkül. Költészetünkben is kitüntetett helye van. A fecske mellett a gólya a magyarok leg-sajátosabb tavaszhirdetője és a tél közelségét jelentője. Ők hozzák meg, ők búcsúztatják el nyarunkat. Népi nevei: *cakó*, *házi gólya*, *esztrág*, *eszterág*. Kattogó, kelepelő hangja van.

Az Alföldön és a Dunántúlon megfelelő helyeken mindenhol gyakori. A hegyvidéket kerüli. Láprétek és nagy kiterjedésű füves területek, valamint ezek közelébe eső emberi települések alkotják fészkelő- és tartózkodóhelyeit. A hazai példányok a Földközi-tenger keleti partvidékeit és a Nílust követve Kelet- és Dél-Afrikába vonulnak téli szállásra. Őszi költözésük augusztus végére és szeptember elejére esik, tavasszal március vége felé érkeznek vissza.

Vastag ágakból rakott, fűcsomókkal és egyéb puha anyaggal bélelt fészkét házkéményekre, tetőkre, tornyokra, kazlakra vagy a házak közelében lévő fákra építi. Ritkábban nedves kaszálókon és mocsaras területeken álló fákon is vészkel. Fészkéhez évről évre visszatér. Április második felében vagy május elején rakja le 3–6 (leginkább 4) mézsféher tojásból álló teljes fészekalját. Mindkét ivar kotlik, a tojó rendszerint éjjel. A kotlási idő 29–30 nap. A fiatalok 53–55 napig maradnak a fészekben. Évente csak egyszer költ.

Leginkább a békát és az ebihalat kedveli, ezenkívül gőtét, piócat, halat, vízi rovarokat, csigát, száraz helyeken szöcske- és sáskafélét, gyíkot és apró emlőst is eszik. A földön fészkelő madár tojását és fiókáját is megeszi. Növényi anyagot nem fogyaszt.

Fehér gólya *Ciconia ciconia*

Kanalasgém *Platalea leucorodia*

A gémfélékkel (Ardeidae) nem áll közvetlen rokonságban (amit nevének egybeírása is jelez). Azokkal ellentétben nyújtott nyakkal repül. Jellegzetes a táplálkozási módja is: a sekély vízben gázol, miközben csőrét a vízben tartva fejével kaszáló mozdulatokat tesz. Nagyobb nádasainkban elszórtan telepesen fészkel. Nevét a jellegzetes, kanál alakú csőr alapján kapta. Alföldi pásztorok evőkanálként használták felső csőrakáját.

Magyarországon költésre csak a Kis-Balatonon, a Fertő és Velencei-tavon, valamint a hortobágyi nagy halastavakon telepszik meg. Kóborlás és vándorlás közben megfelelő területeken szórványosan sokfelé észlelték az országban. Költés idején a nagy kiterjedésű nádas mocsárvidékeket kedveli, egyébként leginkább a nyíltabb lápréteken, sekély vizű sziki tavakon találkozhatunk vele. A telet Afrika trópusi tájain tölti. Szeptemberben távozik és április közepe felé tér vissza hozzánk.

Nádszálakból és levelekből készített fészket az avas nádasok mélyén építi telepesen. Néha mocsárban álló fákra is fészkel. Május első felében vagy e hónap közepe táján rakja le rendszeren 4 tojását. Mindkét ivar kotlik, a kotlási idő kb. 21 nap. A fiókák mintegy négy hétig maradnak a fészkekben, de még további három hétre van szükségük ahhoz, hogy repülőssé váljanak. Évente csak egyszer költ. Késői tojásai pótköltésből származnak.

Fő tápláléka az ebihal, a pióca, vízi rovarok és lárváik, kisebb mértékben apró halat, békát, gőtét és csigát is eszik.

Kanalasgém *Platalea leucorodia* 1. hím 2. tojó 3. fiatal hím (jobbra)